

IKT - VÝZNAMNÝ NÁSTROJ RIADENIA PODNIKU

ICT - IMPORTANT INSTRUMENT OF ENTERPRISE MANAGEMENT

Mária ŠAJBIDOROVÁ (SR)

ABSTRACT

Information and communication technologies became one of the most important factors influencing economy. By the help of them it is possible to obtain quality and timely information, which is basic step for the success of small and medium enterprise. Knowledge acquires in the field of information and communication technologies (ICT) became a necessary condition for manager's success in all of the economy activities.

KEY WORDS

information and communication technologies (ICT), enterprise, management, Internet, intranet

ÚVOD

Informácie sú dôležitým predpokladom prosperity každého podniku, preto v celkovej stratégii podniku musí byť obsiahnutá aj informačná stratégia. Cieľom informačnej stratégie je predovšetkým zvyšovanie výkonnosti zamestnancov podniku, podpora dosahovania strategických cieľov podniku, získavanie konkurenčnej výhody a vytváranie nových strategických príležitostí rozvoja.

Pri plnení informačnej stratégie je dôležité zväziť, aké aktivity sa majú uskutočniť v oblasti informačných a komunikačných technológií (IKT) a aké sú dôvody na ich realizáciu. Návrh aktivít je nevyhnutne realizovaný na vrcholovej úrovni. K tomu je potrebné využívať mechanizmy riadenia, ktoré sú špeciálne navrhnuté alebo prispôbované nielen pre konkrétnu organizáciu, ale sú všeobecne platné aj na európskej úrovni. Investičná stratégia v oblasti informačných a komunikačných technológií musí sledovať zvýšenie výkonnosti, nákupnú politiku s využívaním súťaží, nasadenie nových technológií, nárast kapitálu a zadlženia - všetko v súlade s celkovými národnými makroekonomickými stratégiami a prioritami.

MATERIÁL A METÓDY

Nové trendy v nasadzovaní informačných a komunikačných technológií do podnikovej sféry so sebou prinášajú nielen potrebu neustáleho zvyšovania produkcie a hľadania nových odbytí, ale i efektívne využívanie IKT v každodennej praxi podniku.

Internet sa označuje ako revolučné, komunikačné a rýchle médium. Bez využívania Internetu, jeho služieb a budovania vlastných intranetov je úspešná existencia každého podniku ohrozená. Internet, kvantita a predovšetkým kvalita dostupných informácií, možnosti ich prezentácie a kvalita poskytovaných služieb predstavujú vhodný nástroj pre rozvoj podniku v oblasti riadenia, obchodu a vonkajšej prezentácie. S rozvojom informačných a komunikačných technológií vzrastá aj zodpovednosť každého podniku za budovanie efektívnych spôsobov ochrany svojich údajov – budovanie systému bezpečnosti.

Analýza súčasného stavu hodnotí úroveň hardvérového a softvérového vybavenia poľnohospodárskych podnikov, prevádzkovanie subsystémov IS v rámci intranetu, ako i zhodnotenie rozsahu využitia IKT a Internetu. Východiskom pre analýzu boli podkladové údaje získané prostredníctvom dotazníkov z nasledovného prieskumu poľnohospodárskych podnikov v rámci podaňových a organizačných – právnych foriem:

- Akciová spoločnosť – 12

- Spoločnosť s ručením obmedzeným – 15
- Poľnohospodárske družstvá – 21

Pre nedostatok údajov neboli do spracovania zaradené 2 dotazníky. Je nutné zdôrazniť, že hodnotené podniky ako hlavný predmet inovácie uvádzali podnikateľské inovácie (poľnohospodársku prvovýrobu, spracovanie a predaj poľnohospodárskych produktov, chov hospodárskych zvierat, opravy strojov a zariadení, stavebná inovácia a podobne).

Otázky z podkladových dotazníkov boli sformulované v piatich základných okruhoch:

- Personálne, hardvérové a softvérové zdroje
- IS podniku, prevádzkové subsystémy
- Stav intranetu v rámci podniku
- Internet, stupeň jeho využitia v podniku
- Perspektívy v rozvoji IKT

VÝSLEDKY A DISKUSIA

Podľa počtu zamestnancov boli v skúmanej vzorke zastúpené hlavne malé a stredné podniky (93,7%). Úroveň vybavenia hardvérom poukazuje na prevahu výkonnejších počítačov. Lepšie vybavenie bolo v akciových spoločnostiach, kde prevládali Pentia a v jednom prípade používali počítač IBM AS/400 a procesor AMD K6-2. Rozdiely boli aj v počte jednotlivých tried PC – kým v akciových spoločnostiach prevládali Pentia, v s.r.o. a v poľnohospodárskych družstvách boli v prevahu počítače nižších tried.

Stav základného softvérového vybavenia je prezentovaný používanými operačnými systémami a programovými produktmi pre podporu kancelárskych prác. Z kancelárskych balíkov sú používané programové produkty Office 95, Office 98 a Office 2000.

Vo všetkých podnikoch sú prevádzkované firemné softvérové balíky pre manažment podniku.

Prevádzkované subsystémy IS:

- Investičný majetok
- Zásoby
- Zvieratá
- Personalistika a mzdy
- Fakturácia
- Pokladnica
- Účtovníctvo
- Štatistika
- Väzby – prepojenia modulov

Intranet ako spoločné počítačové prostredie pre riadenie a komunikáciu je významným faktorom v procese uplatňovania informačných a komunikačných technológií v podniku. Tabuľka 1 dokumentuje základné údaje o intranete v skúmaných podnikoch.

Intranet v rámci podniku

Tabuľka 1

Typ podniku	Stav intranetu (% z celkového počtu podnikov)	Sieťový operačný systém
Akciová spoločnosť	83,3	AS/400, Linux, Novell
Spoločnosť s r.o.	73,3	Linux, Novell, Win 98, Win NT
Poľnohospod. družstvo	42,9	Unix, Win 95, Win 98, Win NT

Internet predstavuje pre každý podnik bránu do sveta pri hľadaní a uplatňovaní nových možností svojej vonkajšej prezentácie, hľadaní nových kontaktov a informácií. V sledovanej skupine podnikov len 13 podnikov používa Internet, www, e-mail a má vlastnú www stránku. Z podkladových materiálov skúmaných podnikov vyplýva, že plánujú rozvoj a modernizáciu existujúcich IKT - hardvéru, softvéru, informačného systému i lokálnej počítačovej siete. Využívanie Internetu predpokladajú podniky v oblasti marketingu, reklamy a získavania informácií z vnútorného aj vonkajšieho prostredia.

ZÁVER

K dosiahnutiu trvalej prosperity podniku je potrebné zvyšovať nielen produkciu, ale venovať sa tiež budovaniu a rozvoju informačných a komunikačných technológií ako jednému zo strategických cieľov úspešnej existencie podniku. IKT v tomto smere poskytujú široké možnosti pre každý podnik. Po preskúmaní podkladových údajov je možné odporučiť pre podniky nasledovné:

- Dobudovať v podniku intranet, čo umožní efektívnejšiu komunikáciu medzi jednotlivými prevádzkami, využívanie sieťových služieb a zároveň efektívne prepojenie subsystémov IS
Samostatnú kapitolu pri správe intranetu, IS podniku a portálu podniku má uplatnenie mechanizmov bezpečnosti, nakoľko vstupom do Internetu podnik otvára svoju bránu a teda je tu možnosť nabúrania IS, jeho subsystémov, www stránok.
- Budovať portál podniku, ktorý bude poskytovať rôzne služby – novinkou je ich integrácia do pomerne malého priestoru za účelom zníženia nutnosti prehadzovania ďalších stránok užívateľom. Účelom je oboznámiť klienta na malej ploche s najnovšími informáciami z rôznych oblastí. Pri budovaní portálu podniku je dôležité podporovať interaktívny marketing, čo znamená požiadavku aktívne vyhadzovať zdroje informácií. Najúčinnejšia interakcia cez web je tá, pri ktorej si záujemca iniciatívne vyhadzovať presne tie informácie, ktoré potrebuje. Zvláštnosťou portálu vo všeobecnosti je skutočnosť, že umožňuje sieťovanie informácií, myšlienok, projektov, ľudí, rozličných skupín, organizácií, inštitúcií.

Z pohľadu podniku je možné rozdeliť možnosti webu do nasledovných okruhov činnosti:

- Prezentácia informácií – o podniku, produktoch, cenníky, technické informácie a podobne
- Interaktívne vyhadzovanie informácií
- Interaktívne nakupovanie tovarov a služieb
- Interaktívne poskytovanie služieb
- Internetbanking
- Prezentácia názorov – e-mailová spätná väzba návštevníkov www stránok, recenzie, skúsenosti s produktom, on-line chat s asistentom a podobne
- Reklama a marketingové kampane

ABSTRAKT

Informačné a komunikačné technológie sa stali jedným z najvýznamnejších faktorov rozvoja hospodárstva. Pomocou nich sa získavajú kvalitné a včasné informácie, ktoré chápeme ako podstatný krok pre úspech malých i stredných podnikov. Získanie znalostí z oblasti informačných a komunikačných technológií (IKT) sa stalo nutnou podmienkou úspešnosti manažérov vo všetkých oblastiach hospodárskej činnosti.

K Ú OVÉ SLOVÁ

informa né a komunika né technológie (IKT), podnik, riadenie, Internet, intranet

LITERATÚRA

- [1] BASL, J.: Podnikové informa ní systémy: Podnik v informa ní spoločnosti. 1.vyd. Praha: Grada Publishing. 2002. 142 s. ISBN 80-247-0214-2
- [2] HENNYEYOVÁ, K.: Informatizácie a informa ná stratégia podnikov. In: Zborník vedeckých prác „MVD 2008“. Nitra: SPU, 2008. s. 1249-1253. ISBN 978-80-552-0061-3
- [3] POPELKA, V.: Informatizácia rezortu a informa ný systém po nohospodárskeho subjektu. In: Zborník vedeckých prác „MVD 2000“. Nitra: SPU, 2000. s. 84-87. ISBN 80-7137-717-1
- [4] ŠAJBIDOROVÁ, M.: Využitie informácií v rozhodovacích procesoch podnikových manažmentov. In: Zborník vedeckých prác „MVD 2000“. Nitra: SPU, 2000, s. 182-186. ISBN 80-7137-717-1
- [5] TÓTHOVÁ, D.: Informa ná politika organizácie. In: Zborník vedeckých prác „MVD 2001“. Nitra: SPU, 2001
- [6] TÓTHOVÁ, D.: Redukovanie neistoty v manažovaní inovácií informa ných technológií. In: CD zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie Agrární perspektivy IX. Globalizace a konkurencieschopnost. Praha: FEM ZU, 2000. ISBN 80-213-0657-2

KONTAKT

doc. Ing. Mária Šajbidorová, PhD.

Slovenská po nohospodárska univerzita v Nitre

Fakulta ekonomiky a manažmentu

Katedra manažmentu

Tr. A. Hlinku 2

949 76 Nitra

tel.: 037/6414139

e-mail: Maria.Sajbidorova@uniag.sk

Recenzoval(a): doc. Ing. Vladimír POPELKA, CSc.